

بررسی فاصله زمانی انجام تحقیق، تهیه مقاله، اعلام وصول، تأییدیه، انتشار و عوامل مرتبط با آن در مجلات علمی پژوهشی دندانپزشکی کشور در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۰

دکتر فرید عباسی^۱، دکتر رزا حقگو^۲، مهندس ناصر ولایی^۳، دکتر حجت خواه^۴

^۱ گروه بیماری‌های دهان، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه شاهد

^۲ گروه دندانپزشکی کودکان، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه شاهد

^۳ هیئت علمی دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دندانپزشکی

^۴ دندانپزشک

چکیده

سابقه و هدف: یکی از چالش‌های آسیب‌گذار در کیفیت تحقیقات، طولانی بودن فواصل انجام تحقیق، اعلام وصول تا انتشار مقالات در مجلات از جمله مجلات دندانپزشکی است. هدف از انجام این تحقیق بررسی فاصله زمانی انجام تحقیق، تهیه مقاله، اعلام وصول، تأییدیه، انتشار و عوامل مرتبط با آن در مجلات علمی پژوهشی دندانپزشکی کشور در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۰ بود.

روش بررسی: در این مطالعه مقطعی، کلیه مقالات واجد شرایط جمع‌آوری و بر مبنای فواصل زمانی گزارش شده بر حسب ماه تعیین تنظیم شد. حد مجاز فواصل فوق (تاخیر) بر اساس روش "دلفی" از پژوهشگران و سردبیران مجلات علوم پزشکی تعیین شد، به این ترتیب که اگر فاصله بین اعلام وصول تا اصلاح نهایی بیش از شش ماه و اصلاح نهایی تا تأییدیه بیش از سه ماه و فاصله زمانی بین صدور تأییدیه تا انتشار بیش از سه ماه بود، بعنوان تاخیر تلقی شد و نقش نام مجله، تعداد نویسندگان، نوع طراحی، کیفیت منابع و سازمان حمایت‌کننده طرح، بعنوان عوامل مرتبط با تاخیر در زمان‌های مورد بررسی با استفاده از آزمون کای دو مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: ۷ مجله و ۵۰۹ مقاله مورد بررسی قرار گرفت. کلیه مقالات واجد شرایط تعیین و فواصل آنها بررسی شد. در مجموع، ۱۴/۶ درصد مقالات تاخیر داشتند که تاخیر در فاصله زمانی اعلام وصول تا اصلاح نهایی ۳۱/۲ درصد، اصلاح نهایی تا تأییدیه ۳/۳ درصد و تأییدیه تا انتشار ۱۱/۲ درصد بود. همچنین در ۵۴/۳ درصد مقالات فواصل زمانی مورد نظر ما نامشخص بود یعنی نویسندگان مقاله یا خود مجله این فواصل را اعلام نکرده بودند. در تمامی فواصل مورد بررسی، نوع مجله در تاخیر نقش معنی‌داری داشت و فقط در فاصله زمانی تأییدیه تا انتشار علاوه بر نوع مجله، زمان منابع هم موثر بود.

نتیجه‌گیری: علیرغم پیشرفتی که در کاهش تاخیر در این فاصله‌ها مشاهده شد، کماکان این مشکل وجود داشته که این مسئله جای نگرانی دارد، لذا اقدامات لازم در این راستا توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: فاصله زمانی اعلام وصول تا اصلاح نهایی، فاصله زمانی اصلاح نهایی تا صدور تأییدیه، فاصله زمانی صدور تأییدیه تا انتشار.

مقدمه

۱۲ ماه (۱ سال) گزارش کرده‌اند (۱). هر مقاله پیش از آنکه انتخاب یا رد شود در یک فرآیند ارزیابی دقیق قرار می‌گیرد و فاکتورهای ارزیابی، از جمله استانداردهای اساسی نشر مقاله، محتوا، بین‌المللی بودن هیئت تحریریه و نویسندگان و نیز داده‌های زمان بندی چاپ و رعایت مقررات نشر در فرآیند داوری قرار

یکی از دغدغه‌ها و نگرانی‌ها در جامعه علمی دندانپزشکی، مسئله فاصله طولانی اعلام وصول تا انتشار آن می‌باشد. این فاصله را تا

جدول ۱- توزیع مقالات مورد بررسی بر حسب تاخیر و به تفکیک فواصل زمانی مورد مطالعه

فواصل زمانی	نداشته	داشته	نامشخص	جمع
اعلام وصول تا اصلاح نهایی	۲۳۲(۶۸/۸)*	۱۰۵(۳۱/۲)	۱۷۲	۵۰۹
اصلاح نهایی تا تأییدیه	۳۲۶(۹۶/۷)	۱۱(۳/۳)	۱۷۲	۵۰۹
تأییدیه تا انتشار	۴۵۲(۸۸/۸)	۵۷(۱۱/۲)	۰	۵۰۹
جمع	۱۰۱۰(۸۵/۴)	۱۷۳(۱۴/۶)	۳۴۴	۱۵۲۷

* تعداد(درصد)

کمیسیون بررسی نشریات بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. فاصله زمانی اعلام وصول تا اصلاح نهایی که در مقالات مجلات پژوهشی آمده بود، به عنوان فاصله اول برحسب ماه تعیین شد، و بعد فاصله زمانی اصلاح نهایی تا صدور تأییدیه که در همان مقاله و در بالای خلاصه مقالات آمده بود برحسب ماه مشخص و به عنوان فاصله دوم تعیین شد و در نهایت فاصله زمانی بین صدور تأییدیه تا انتشار که در همه مجلات آمده بود برحسب ماه تعیین و به عنوان فاصله سوم مشخص شد. با روش دلفی و با رایزنی با سردبیران مجلات پزشکی و دندانپزشکی، چنانچه فاصله اول بیشتر از ۶ ماه و فاصله دوم بیشتر از سه ماه و فاصله سوم بیشتر از سه ماه بود به عنوان تاخیر تلقی شد.

عوامل مرتبط با زمان تاخیر شامل طراحی تحقیق، تعداد نویسندگان برای هر مقاله، تعداد منابع انگلیسی، تعداد منابع فارسی، عمر متوسط منابع، نوع منبع(کتاب یا مقاله) بررسی و ثبت گردید. مقالات از نظر نوع مطالعه به ۵ درجه تقسیم بندی شد که شامل مقالات تجربی، کارآزمایی بالینی، تشخیصی، توصیفی و مورد شاهدی بود (۱۱). در مورد نقش عمر منابع، تعداد منابع فارسی، انگلیسی، تعداد منبع کتاب، تعداد منبع مقاله و بالاخره تعداد نویسندگان، مبنای کم یا زیاد، متوسط آنها ملاک قرار گرفت.

فراوانی تاخیر هر یک از فواصل سه گانه تعیین و نقش عوامل مرتبط با آن به وسیله آزمون کای دو مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته‌ها

تاخیر روی کلیه مجلات دندانپزشکی دارای رتبه علمی پژوهشی انجام گرفت که شامل مجلات شهید بهشتی، جامعه اسلامی، تهران، مشهد، شیراز، اصفهان و آزاد بود. در این مجلات، در کل ۵۰۹ مقاله در ۵۵ جلد به صورت فصل‌نامه وجود داشت که ۳۴ درصد آنها مروری و موردی و ۶۶ درصد

می‌گیرد (۲،۳). بدیهی است که یک دوره زمانی طولانی برای انتشار یک مقاله از میزان نو بودن آن می‌کاهد. مجلاتی که میزان فاصله انجام تحقیق تا انتشار مقالات آنها کمتر است، از صحت و اعتبار علمی بیشتری برخوردار خواهند بود و مورد استقبال بیشتری قرار می‌گیرند. مطالعات در زمینه تحلیل استنادی مقالات برای اولین بار در سال ۱۹۲۷ به وسیله گراس انجام گرفت (۲). رشته دندانپزشکی در زمره علمی است که با داشتن پژوهش‌های وسیع و متعدد در زمینه‌های مختلف در فواصل زمان کوتاه دچار تغییرات و رشد و تکامل می‌گردد و مقالات آن نیز، به دلیل اهمیت جزئیات در این علم گسترده و حساس، از این امر مستثنی نیستند (۴). با توجه به اینکه این مجلات مورد مطالعه عده زیادی از جامعه علمی و پژوهشی کشور می‌باشد، اگر فاصله زمانی زیادی بین انجام تحقیق تا انتشار مقالات آن وجود داشته باشد، مسلماً به علت این تاخیر زمانی و کهنگی مطالب، از تعداد علاقه مندان برای استفاده از آنها کاسته خواهد شد. بنابراین یکی از راه حل‌های پیشنهادی، بررسی دقیق یکی دیگر از ابعاد این مجلات یعنی بررسی فاصله زمانی تحقیق تا انتشار آنها است. با توجه به مطالعات موجود بر روی صحت منابع در مقالات پژوهشی در داخل و خارج از کشور (۱۲-۵) و همچنین گزارش خطاها و اشتباهات موجود در آنها و با توجه به کاستی‌های تحقیقات قبلی و در پاسخ به این سوال که پس از گذشت پنج سال از تحقیق شبیانی نیا و همکاران (۱۲) آیا کماکان مشکل فواصل طولانی وجود دارد یا خیر، این تحقیق طراحی شد. هدف از انجام این تحقیق بررسی فاصله زمانی انجام تحقیق، تهیه مقاله، اعلام وصول، تأییدیه، انتشار و عوامل مرتبط با آن در مجلات علمی پژوهشی دندانپزشکی کشور در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۰ بود.

مواد و روشها

این مطالعه با طراحی مقطعی انجام گرفت. کلیه مقالات مجلات دندانپزشکی که دارای رتبه علمی پژوهشی از

جدول ۲- توزیع مقالات مورد بررسی بر حسب تاخیر از زمان اعلام وصول تا اصلاح نهایی به تفکیک عوامل مرتبط

P-value	تاخیر		عوامل مرتبط
	داشته (n=۱۰۵)	نداشته (n=۲۳۲)	
۰/۰۰۱	۱۰(۹/۵)	۷۲(۳۱) [*]	اصفهان
	۳(۳)	۵۵(۲۴)	آزاد
	۲۰(۱۹)	۴۷(۲۰)	شهید بهشتی
	۳۴(۳۲/۴)	۳۰(۱۳)	جامعه اسلامی
	۳۸(۳۶/۱)	۲۸(۱۲)	تهران
۰/۵	۲۲(۲۷/۸)	۵۸(۳۲/۴)	طراحی تحقیق
	۵۷(۷۲/۲)	۱۲۱(۷۶/۶)	توصیفی- مورد شاهدی تجربی-کارآزمایی بالینی- تشخیصی
۰/۲	۴۷(۴۴/۸)	۱۲۴(۵۳/۴)	منابع
	۵۸(۵۵/۲)	۱۰۸(۴۶/۶)	جدیدتر قدیمی تر
۰/۵	۴۶(۴۳/۸)	۱۰۷(۴۶/۱)	تعداد نویسندگان
	۵۹(۵۶/۲)	۱۲۵(۵۳/۹)	کم زیاد
۰/۵	۹۶(۹۱/۴)	۲۱۷(۹۳/۵)	تعداد منابع فارسی
	۹(۸/۶)	۱۵(۶/۵)	کم زیاد
۰/۵	۴۴(۴۱/۹)	۹۹(۴۲/۷)	تعداد منابع انگلیسی
	۶۱(۵۸/۱)	۱۳۳(۵۷/۳)	زیاد کم
۰/۵	۵۰(۴۷/۶)	۱۱۶(۵۰)	تعداد منابع کتاب
	۵۵(۵۲/۴)	۱۱۶(۵۰)	کم زیاد
۰/۳	۳۹(۳۷/۲)	۱۰۲(۴۳/۹۷)	تعداد منابع مقاله
	۶۶(۶۲/۸)	۱۳۰(۵۶/۰۳)	زیاد کم
۰/۵	۱۰(۹/۵)	۲۹(۱۲/۵)	بودجه از محل طرح
	۹۵(۹۰/۵)	۲۰۳(۸۷/۵)	داشته نداشته

* تعداد(درصد)

بعد جامعه اسلامی به میزان ۳۲/۴ درصد و بیشترین عدم تاخیر مربوط به مجله دانشگاه آزاد به میزان ۲۴ درصد و بعد دانشگاه اصفهان به میزان ۳۱ درصد بود و آزمون کای دو نشان داد که این اختلاف تاخیر بر حسب نوع مجله به لحاظ آماری معنی دار است ($p < 0/001$).

اما مقالاتی که تاخیر داشتند در مواجهه بیشتری از نظر نوع طراحی، استفاده از منابع جدید و قدیم، تعداد نویسندگان، تعداد منابع فارسی، تعداد منابع انگلیسی، تعداد منابع کتاب، تعداد منابع مقاله و اینکه مقالات ناشی از اجرای طرح بوده باشند، نبوده و یا اختلاف آنها از لحاظ آماری معنی دار نبود ($p < 0/2$).

توزیع مقالات مورد بررسی بر حسب تاخیر از زمان اصلاح نهایی تا تأییدیه و به تفکیک عوامل مرتبط در جدول ۳ ارائه

اصیل بودند. در هر شماره مجله به طور متوسط ۹/۲ مقاله وجود داشت.

توزیع مقالات مورد بررسی بر حسب تاخیر و به تفکیک زمانهای مورد مطالعه، در جدول ۱ ارائه شده است و نشان می‌دهد که در مجموع ۱۴/۶ درصد مقالات دارای تاخیر بوده و بیشترین تاخیر مربوط به فاصله زمانی اعلام وصول تا اصلاح نهایی به میزان ۳۱/۲ درصد و بعد از آن فاصله زمانی تأییدیه تا انتشار به میزان ۱۱/۲ درصد و کمترین فاصله مربوط به فاصله زمانی اصلاح نهایی تا تأییدیه به میزان ۳/۳ درصد است.

توزیع مقالات مورد مطالعه بر حسب تاخیر از اعلام وصول تا اصلاح نهایی و به تفکیک عوامل مرتبط در جدول ۲ ارائه شده است و نشان می‌دهد که مقالاتی که بیشترین تاخیر را داشتند، ۳۸ مورد و یا ۳۶/۱ درصد مربوط به دانشگاه تهران و

جدول ۳- توزیع مقالات مورد بررسی بر حسب تاخیر از زمان اصلاح نهایی تا تأییدیه به تفکیک عوامل مرتبط

P-value	تأخیر		عوامل مرتبط
	داشته (n=۱۱)	نداشته (n=۳۲۶)	
۰/۰۵	۱(۹/۱)	۸۱(۲۴/۸)*	اصفهان
	۱(۹/۱)	۶۵(۲۰)	تهران
	۲(۱۸/۲)	۶۲(۱۹)	جامعه اسلامی
	۳(۲۷/۲)	۶۴(۱۹/۶)	شهید بهشتی
۰/۵	۴(۳۶/۴)	۵۴(۱۶/۶)	آزاد
			طراحی تحقیق
۰/۵	۲(۲۰)	۷۸(۳۱/۵)	توصیفی- مورد شاهدهی
	۸(۸۰)	۱۷۰(۶۸/۵)	تجربی-کارآزمایی بالینی- تشخیصی
۰/۵	۵(۴۵/۴)	۱۶۶(۵۰/۹)	منابع جدیدتر
	۶(۵۴/۶)	۱۶۰(۴۹/۱)	قدیمی تر
۰/۳	۳(۲۷/۳)	۱۵۰(۴۶)	تعداد نویسندگان کم
	۸(۷۲/۷)	۱۷۶(۵۴)	زیاد
۰/۵	۱(۹/۱)	۳۲(۹/۸)	تعداد منابع فارسی زیاد
	۱۰(۹۰/۹)	۲۹۴(۹۰/۲)	کم
۰/۱	۲(۱۸/۲)	۱۴۱(۴۳/۳)	تعداد منابع انگلیسی زیاد
	۹(۸۱/۸)	۱۸۵(۵۶/۷)	کم
۰/۵	۵(۴۵/۴)	۱۶۱(۴۹/۴)	تعداد منابع کتاب کم
	۶(۵۴/۶)	۱۶۵(۵۰/۶)	زیاد
۰/۲	۲(۱۸/۲)	۱۳۹(۴۲/۶)	تعداد منابع مقاله زیاد
	۹(۸۱/۸)	۱۸۷(۵۷/۴)	کم
۰/۵	۱(۹/۱)	۳۸(۱۱/۷)	بودجه از محل طرح داشته
	۱۰(۹۰/۹)	۲۸۸(۸۸/۳)	نداشته

*تعداد(درصد)

توزیع مقالات مورد بررسی بر حسب تاخیر از زمان صدور تأییدیه تا انتشار و به تفکیک عوامل مرتبط، در جدول ۴ ارائه شده و نشان می‌دهد که مجلات دندانپزشکی جامعه اسلامی و شهید بهشتی و مشهد بیشترین درصد تاخیر در این فاصله زمانی را به خود اختصاص دادند و برعکس مجلات دانشگاه علوم پزشکی تهران و آزاد بیشترین درصد را از نظر عدم تاخیر داشتند. همچنین مقالاتی که از زمان تأییدیه تا انتشار تاخیر داشتند در مواجهه بیشتری از نظر نوع مطالعه، تعداد نویسندگان، تعداد منابع فارسی، تعداد منابع انگلیسی، تعداد منابع کتاب، تعداد منابع مقاله و اینکه مقالات ناشی از اجرای طرح(مصوب) بوده باشند، نبوده و یا اختلاف آنها از لحاظ آماری معنی دار نبود ($p < 0/2$).

شده و نشان می‌دهد مقالاتی که از این نظر بیشترین تاخیر را داشتند، مربوط به دانشگاه آزاد اسلامی و به میزان ۳۶/۴ درصد و بعد دانشگاه شهید بهشتی به میزان ۲۷/۲ درصد و برعکس مقالاتی که از این زاویه تاخیر نداشتند، بیشترین آن مربوط به دانشگاه اصفهان و به میزان ۲۴/۸ درصد و بعد دانشگاه تهران به میزان ۲۰ درصد بودند. آزمون نشان داد که این اختلاف به لحاظ آماری معنی دار است ($p < 0/05$). اما مقالاتی که از زمان اصلاح نهایی تا صدور تأییدیه تاخیر داشتند در مواجهه بیشتری از نظر نوع طراحی، استفاده از منابع جدید و قدیم، تعداد نویسندگان، تعداد منابع فارسی، تعداد منابع انگلیسی، تعداد منابع کتاب، تعداد منابع مقاله و اینکه مقالات ناشی از اجرای طرح(مصوب) بوده باشند، نبوده و یا اختلاف آنها از لحاظ آماری معنی دار نبوده است ($p < 0/2$).

جدول ۴- توزیع مقالات مورد بررسی بر حسب تاخیر از زمان تأییدیه تا انتشار به تفکیک عوامل مرتبط

P-value	تأخیر		عوامل مرتبط
	نداشته (n=۴۵۲)	داشته (n=۵۷)	
۰/۰۱	۱۲۴(۲۷/۵)*	۰(۰)	تهران و آزاد
	۹۰(۱۹/۹)	۸(۱۴)	شیراز
	۷۳(۱۶/۱)	۹(۱۵/۸)	اصفهان
	۶۱(۱۳/۵)	۱۳(۲۲/۸)	مشهد
	۵۴(۱۱/۹)	۱۳(۲۲/۸)	شهید بهشتی
	۵۰(۱۱/۱)	۱۴(۲۴/۶)	جامعه اسلامی
۰/۵	۲۲۰(۶۶/۷)	۲۸(۶۶/۷)	طراحی تحقیق
	۱۱۰(۳۳/۳)	۱۴(۳۳/۳)	تجربی-کارآزمایی بالینی- تشخیصی توصیفی-مورد شاهدی
۰/۰۲۵	۲۲۰(۴۸/۷)	۱۸(۳۱/۶)	منابع
	۲۳۲(۵۱/۳)	۳۹(۶۸/۴)	قدیمی تر جدیدتر
۰/۲	۲۲۴(۴۹/۵)	۲۲(۳۸/۶)	تعداد نویسندگان
	۲۲۸(۵۰/۵)	۳۵(۶۱/۴)	کم زیاد
۰/۵	۶۲(۱۳/۷)	۷(۱۲/۳)	تعداد منابع فارسی
	۳۹۰(۸۶/۳)	۵۰(۸۷/۷)	زیاد کم
۰/۳	۲۷۹(۶۱/۷)	۳۱(۵۴/۴)	تعداد منابع انگلیسی
	۱۷۳(۳۸/۳)	۲۶(۴۵/۶)	کم زیاد
۰/۴	۲۱۴(۴۷/۳)	۲۳(۴۰/۳)	تعداد منابع کتاب
	۲۳۸(۵۲/۷)	۳۴(۵۹/۷)	کم زیاد
۰/۵	۲۷۹(۶۱/۷)	۳۳(۵۷/۹)	تعداد منابع مقاله
	۱۷۳(۳۸/۳)	۲۴(۴۲/۱)	کم زیاد
۰/۱	۳۸۹(۸۶/۱)	۴۴(۷۷/۲)	بودجه از محل طرح
	۶۳(۱۳/۹)	۱۳(۲۲/۸)	نداشته داشته

*تعداد(درصد)

بحث

در تحقیق شیبانی‌نیا و همکاران کاستی‌هایی وجود دارد. مجلاتی که در این تحقیق مورد مطالعه قرار گرفتند مربوط به سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۸۴ بودند که نداشتن رتبه علمی و پژوهشی مجله دانشگاه شیراز در سال ۱۳۸۴ از نقاط ضعف این تحقیق بود همچنین تقریباً در ۴۰ درصد مقالات مورد مطالعه میزان تاخیر نامشخص بود.

همچنین در تحقیق ولایی و همکاران تحت عنوان بررسی کمی و کیفی مقالات مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مازندران، فاصله زمانی انجام مطالعه و انتشار مقاله در دوره اول ۱/۶±۱، در دوره دوم ۱/۵±۱/۳ و در دوره سوم ۱/۳±۱/۲ سال بود. از نقاط ضعف این تحقیق، وجود مجلات بدون رتبه علمی پژوهشی بود. همچنین مقالات آنها فقط در

این تحقیق نشان داد که به طور کلی طبق تعریف، تاخیر در مقالات منتشره به میزان ۱۴/۶ درصد وجود داشت و بیشترین تاخیر مربوط به زمان اعلام وصول تا اصلاح نهایی به میزان ۳۱ درصد و بعد تأییدیه تا انتشار به میزان ۱۱/۲ درصد و بالاخره اصلاح نهایی تا تأییدیه به میزان ۳/۳ درصد بود. در یک مقاله مشابه که دکتر شیبانی‌نیا و همکاران روی همین موضوع در مجلات علمی پژوهشی دندانپزشکی کشور در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ انجام داده بودند، به ترتیب بیشترین تاخیر مربوط به زمان انجام تحقیق تا اعلام وصول به میزان ۸۵ درصد و بعد اعلام وصول تا صدور تأییدیه به میزان ۵۷/۴ درصد و بالاخره صدور تأییدیه تا انتشار به میزان ۱۹/۴ درصد بود (۱۵).

در عوض، در این تحقیق سعی شد با توجه به تجارب قبلی تمهیداتی اتخاذ شود تا موجب بهتر شدن مقالات شود. از جمله این که بررسی روی کلیه مجلات دارای رتبه علمی پژوهشی و طی مدت دو سال روی تعداد ۵۰۹ مقاله در ۷ مجله بود که به مراتب تعداد مقالات از تحقیق مشابه قبلی بیشتر بود. در این تحقیق سوء گیری وجود نداشت و تمامی یافته ها و نتایج با صداقت کامل و امانتداری ارائه گردید.

در یک جمع بندی به نظر می آید علی رغم اینکه تمهیدات کمسیون بررسی نشریات موجب شده که این فاصله ها کمتر شود ولی کماکان این مشکل وجود دارد و جای نگرانی است، زیرا تاخیر در اعلام وصول تا انتشار، مشکلات شناخته شده ای دارد؛ از جمله اینکه باعث دلسردی پژوهشگران می شود و اطلاع رسانی به موقع را از بین می برد. ظاهراً سالیان قبل در مجلات اروپایی و آمریکایی این تمهیدات را فراهم و این زمانها را به نازل ترین زمانها رسانده اند. در ابتدا در نظر بود که این تحقیق روی مجلات خارجی انجام شود ولی در عمل مشاهده کردیم که این مجلات اصلاً این زمانها را ثبت نمی کنند (۱۹-۱۶) مانند مجلات ذیل:

American journal of orthodontics & Dentofacial
British journal of oral and Maxillofacial , Orthopedics
، International Journal of Paediatric Dentistry, Surgery
Journal of Clinical Periodontology
و

یکی از یافته های مهم و با ارزش تحقیق حاضر این بود که از بین عوامل مرتبط، مهم ترین مساله ای که در هر سه زمان مورد مطالعه، اختلاف معنی داری داشت، وابستگی به نوع مجلات بود که شاید نقطه توجهی برای مجلات باشد، در حالی که در مقاله شیبانی نیا و همکاران، فاصله زمانی انجام تحقیق تا اعلام وصول در مواجهه بیشتری با نوع مطالعه (طراحی تحقیق) بود و مقالاتی که از زمان اعلام وصول تا صدور تأییدیه تاخیر داشتند، در مواجهه بیشتری با نحوه انتشار فصل نامه و عدم استفاده از بودجه مصوب بودند و در نهایت مقالاتی که از صدور تأییدیه تا انتشار تاخیر داشتند در مواجهه بیشتری با منابع فارسی و عدم استفاده از بودجه مصوب بودند (۱۳).

علی رغم پیشرفتی که در کاهش تاخیر در این فاصله ها مشاهده شد کماکان این مشکل وجود دارد، به طوری که در فاصله زمانی اعلام وصول تا اصلاح نهایی از هر سه مقاله یک مقاله تاخیر داشته و این مساله جای نگرانی دارد، لذا اقدامات لازم در این راستا توصیه می شود.

یک مجله دانشگاهی بررسی شده بود که شاید تعمیم پذیری کمتری داشته باشد و بالاخره اینکه برای تاخیر در فاصله زمانی انجام مطالعه تا انتشار مقاله مبنای درستی وجود نداشت، در صورتی که هم در این تحقیق و هم در تحقیق شیبانی نیا، به روش دلفی از سردبیران مجلات این نقطه برش (CUT OFF) تعیین گردید. مخصوصاً دبیر مجلات علوم پزشکی کشور جناب آقای دکتر فریدون عزیزی در این زمینه کمک شایانی نمودند.

در این تحقیق ضعفهایی وجود داشت که مهم ترین آن این بود که کماکان با همان فواصل زمانی مشخص شده در مقاله مشابه قبلی کار کردیم و انتظار بود که این فواصل زمانی را کمتر کنیم. فاصله زمانی اعلام وصول تا انتشار مقالات در این تحقیق ۱۲ ماه بود که این زمان زیاد است، زیرا اگر مطالب جدید باشند تا زگی خود را از دست می دهند و اگر پایان نامه ای باشد که بخواهد امتیازش را استفاده کند نمی تواند، به خصوص اگر مربوط به پایان نامه دستیاران و دانشجویان PHD باشد چرا که بدون صدور تأییدیه مقاله امکان دفاع وجود ندارد. از طرف دیگر اگر طرح تحقیقاتی مصوب باشد گزارش پایانی طرح، منوط به داشتن تأییدیه چاپ نتایج آن تحقیق است. طولانی شدن فاصله اعلام وصول تا تأییدیه موجب نگرانی پژوهشگران و سازمان های ارتباط دهنده نیز خواهد شد. به هر حال به نظر می رسد این مشکل به علت تاخیر داوران در دریافت مقالات و پاسخ به داوری است. استفاده از سیستم الکترونیکی این مشکل را کمتر خواهد کرد.

انتظار بود که زمان انجام تحقیق تا اعلام وصول مجلات در این تحقیق آورده شود. متأسفانه با اینکه تعهد شده بود انجام شود، اما این فاصله در مجلات دندان پزشکی ذکر نشده بود. توصیه می شود که مجلات مدت زمان انجام تحقیق را از نویسندگان مقالات درخواست نمایند و یا اینکه حداقل، زمان پایان تحقیق خود را گزارش نمایند که در این رابطه هم نویسندگان و هم سردبیران مجلات مقصر هستند، چون اصل برای ما زمان تولید داده ها است و نه فرآیند و پیشرفت آنها. اینکه تحقیق در چه زمانی انجام شده شاید بهترین شاخص برای بررسی اعتبار مقالات باشد و عموماً این زمان در انتهای مقدمه می آید.

یکی دیگر از ضعف های تحقیق انجام شده این بود که مجلات دانشگاه مشهد و شیراز فاصله زمانی اعلام وصول تا اصلاح نهایی و اصلاح نهایی تا تأییدیه را گزارش نکرده بودند و فقط فاصله زمانی تأییدیه تا انتشار را داشتند. در حالی که هدف کمسیون بررسی نشریات این بود که این فاصله ها هم گزارش شود تا مجلات با دقت بیشتری کار کنند.

REFERENCES

1. Valaei N, Khosarwan M, Nasiri E, Mosavi F. The survey of quality journal of Mazandaran University of medical Sciences. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences* 2006; 52: 131-39. [In Persian]
2. Hajebi R, Khoshtarash M. The Analysis of use articles published Beheshti University of Medical Sciences in 2004, Librarian Site.[In Persian]
3. Erfanmanesh MA. The use of e-journal articles published in the facade in 2006. *Electronic Journal of Iranian Research Journal*. 2008 [In Persian]
4. Azizi F, Reiszadeh F, Zarei SH. The quality of accuracy of references in medicine article. 2001; 5: 249-55. [In Persian]
5. MCLellan MF, CaseLD, Barnett MC. Trust, but verify. The accuracy of references in for anesthesia journal. *Anesthesiology* 1992; 77: 178-85.
6. Doms CA. A survey of reference accuracy in five national dental journals. *J Dent Res* 1989; 98:422-44.
7. Kanavikis G, Spinos P, Chronopovlov AP, Eliades T, Papadopovlos MA, Athanasiov AE. Orthodontic journals with impact factors in perspective: trend the type of articles and authorship characteristics. 2006; 62:74-83.
8. Asano M, Mikava K, Nishina K, Maekawa N, Obara H. Improvement of the accuracy of references me the Canadian Journal of Anesthesia.
9. Hansen ME, McIntire DD. Reference citation in radiology: accuracy and apropro priateness of use two major journals. 1994; 163: 23-719.
10. O'connor AE. the camberra Haspital, Australian Capital Territory, Australia. A review of the accuracy of references in the journal. *Emergency Medicine* 2002; 14; 139-41.
11. Aronsky D, Ransom J, Robinson K. Accuracy of references in five biomedical informatics Journals. *Am J Obstetr Gyneocol* 2004; 177: 973-75.
12. Jackson K, Porrino JA, Tan V, Daluiski A. Reference accuracy in the journal of hand surgery. *Y Hand Surg* 2003; 28A:377-80.
13. Sheibaninia A, Valaie N, Ramezani L, Mehrshadian M, Haraji A, Haeri A, et al. Surveying time intervals between research completion and submission, acceptance and publication in a group of dentistry scientific journals. *Pajoohandeh Journal* 2010; 15: 72-76. [In Persian]
14. Ministry of Health. *Journal of Medical Sciences of the Commission Secretariat. Report of the Medical Sciences approved ranking publications. in 2009.*[In Persian]
15. Sheibaninia A, Valaie N, Mohammad Sadeghi Sh, Azizi F. The evaluation of accuracy of article writing in scientific journals of dentistry in 2006. *Pejouhesh* 2009; 33: 5-11. [In Persian]
16. *American Journal of Orthodontics & Dentofacial Orthopedics* 2012; 141: 142.
17. *British Journal of Oral and Maxillofacial Surgery* 2012; 50(1).
18. *International Journal of Paediatric Dentistry* 2012; 22(1-2).
19. *Journal of Clinical Periodontology* 2012; 39(1-3).